

чення з часом, а навпаки, демонструє щорічне зростання. За результатами Глобального дослідження антимікробної резистентності, результати якого були опубліковані в журналі Lancet, у період 1991-2021 рр. щорічно реєструвалося до 1 млн. смертей, пов'язаних з стійкістю до антибіотиків. За прогнозами, до 2050 р. ця цифра збільшиться до 1,91 млн. смертей щорічно.

У той же час, за даними Європейського центру профілактики та контролю захворювань, споживання антибіотиків зростало в період 2019-2023 рр. на 1% щорічно. Щодо України, то щорічне споживання антибіотиків також зростає, як і зростає стійкість до цієї групи антимікробних засобів.

До основних причин формування антибіотикорезистентності належать надмірне і неконтрольоване застосування антибіотиків, порушення правил їх безрецептурного відпуску і раціонального застосування, повільне впровадження адміністрування (особливо на амбулаторній ланці медичної допомоги), недотримання існуючих норм у сфері виробництва, що впливає на якість антимікробних препаратів. Це обґрунтовує необхідність запровадження нових регуляторних механізмів як на рівні держави, так і на рівні закладів охорони здоров'я (лікувальних і аптечних), фармацевтичних виробників тощо.

Мета роботи: проаналізувати обсяги фармацевтичного ринку антибіотиків України та його структуру, долю пероральних лікарських засобів у ньому, динаміку споживання як факторів можливого впливу на зростання антибіотикорезистентності в Україні.

Методи дослідження: дані аналітичної системи дослідження ринку «PharmXplorer» компанії «Proxima Research».

Результати: аналіз даних споживання антибактеріальних пероральних лікарських засобів для системного застосування у період 2022-2024 рр. демонструє незначне зростання (3% в уп.), на фоні скорочення чисельності населення, а також отримання значної кількості гуманітарної допомоги, у тому числі антибактеріальних лікарських засобів. Споживання антибактеріальних лікарських засобів у 2020 році було на 27% у натуральному вираженні більше, ніж в 2019 році. Запровадження у серпні 2022 року в Україні відпуску антибактеріальних лікарських засобів за рецептом лікаря суттєво не вплинуло на їх споживання.

Висновки: дані проведеного дослідження вказують на зростання рівня споживання антибіотиків в Україні. Ефективна боротьба з антибіотикорезистентністю можлива лише за умови комплексного підходу, що включає контроль виробництва, раціонального використання антибіотиків та посилення заходів національного регуляторного контролю. Зокрема, перспективним є розробка науково-практичного підходу до вдосконалення вимог до виробництва антибіотиків, зокрема цефалоспоринов, як найбільшої їх частки, посилення контролю за відпуском, подальший розвиток адміністрування як важливих чинників стримання антимікробної стійкості.

Ключові слова: антибіотикорезистентність, пероральні антибіотики, виробництво антибіотиків, попередження антимікробної стійкості.

ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ ПАЦІЄНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ОЦІНЦІ МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Костюк І. А.

Кафедра організації та економіки фармації

Завідувач кафедри: д.фарм.н., проф. Косяченко К. Л.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Київ, Україна

Актуальність: оцінка медичних технологій (ОМТ) є міждисциплінарним процесом визначення цінності медичної технології (МТ) на різних етапах її життєвого циклу. Досвід багатьох країн демонструє, що саме ОМТ є ключовим інструментом для ефективного управління ресурсами в системі охорони здоров'я. В Україні, як державі, яка обрала вектор гармонізації з європейськими стандартами, широке впровадження цього інструменту набуває значної актуальності. Для ухвалення управлінських рішень важливо враховувати думку усіх зацікавлених осіб (стейкхолдерів), зокрема державних органів та регуляторних установ, закладів охорони здоров'я, виробників МТ, міжнародних організацій та партнерів, а також пацієнтських об'єднань. Саме громадські

організації, що захищають права пацієнтів, відіграють дедалі більшу роль у процесі прийняття управлінських рішень та активно долучаються до формування державної політики у системі охорони здоров'я.

Мета роботи: визначити роль та напрями діяльності пацієнтських організацій у процесі ОМТ для ухвалення рішень у системі охорони здоров'я.

Матеріали та методи дослідження: проведено огляд наукових публікацій і міжнародних рекомендацій, що регулюють ОМТ та діяльність пацієнтських організацій.

Результати: виділено 6 основних напрямів діяльності пацієнтських організацій, до яких належать представлення інтересів пацієнтів до урядових структур та експертних комітетів; збір та аналіз даних про пацієнтський досвід (наприклад, якість життя, тягар захворювання, ефективність лікування); забезпечення прозорості до процесу ОМТ; підвищення обізнаності пацієнтів до інноваційних МТ; взаємодія з розробниками МТ, сприяючи прийняттю інноваційних рішень; а також моніторинг доступності та ефективності застосування МТ.

Висновки: залучення пацієнтських організацій до ОМТ підвищує обґрунтованість управлінських рішень, забезпечує їх відповідність потребам споживачів медичних технологій та сприяє демократизації процесу ухвалення рішень у сфері охорони здоров'я.

Ключові слова: оцінка медичних технологій, пацієнтські організації, медичні технології, стейкхолдери, система охорони здоров'я.

КІЛЬКІСНЕ ВИЗНАЧЕННЯ СУМИ ПОЛІФЕНОЛЬНИХ СПОЛУК МЕТОДОМ СПЕКТРОФОТОМЕТРІЇ В ПЕЛЮСТКАХ ТРОЯНДИ ДАМАСЬКОЇ

Верескун Є. Ю.

Науковий керівник: д.фарм.н., проф. Карпюк У. В.

Кафедра фармакогнозії та ботаніки

Завідувач кафедри: д.біол.н., проф. Мінарченко В. М.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Київ, Україна

Актуальність: дослідження фенольних сполук у сировині троянди дамаської (*Rosa × damascena* Mill.) є актуальним з огляду на їхню роль в забезпеченні фармакологічних властивостей цієї рослини. Фенольні сполуки мають антиоксидантні, протизапальні, антимікробні та інші властивості, що обумовлює їхнє значення для здоров'я людини.

Мета роботи: визначення суми поліфенольних сполук пелюсток троянди дамаської.

Методи дослідження: пелюстки троянди дамаської збирали під час цвітіння в Мукачівському районі Закарпатської області (Україна). Для встановлення кількісного вмісту суми поліфенольних сполук у пелюстках троянди дамаської (*Rosa × damascena* Mill), використовували метод спектрофотометрії з реактивом Фоліна-Чокальта (Sigma-Aldrich®, Німеччина). Отримували метанольний екстракт з рослинної сировини. Оптичне поглинання вимірювали на спектрофотометрі 6850 UV/VIS JENWAY при довжині хвилі 750 нм. Вміст суми фенольних сполук визначали за калібрувальною кривою, побудованою на основі розчинів галоїдної кислоти, та перераховували на мг еквівалента галоїдної кислоти на 1 г сухої маси (мг ЕГК/г) (Donkor et al., 2012).

Результати: дослідження кількісного вмісту суми поліфенольних сполук у лікарській рослинній сировині троянди дамаської, зокрема в пелюстках, виявило, що вміст становить $133,79 \pm 0,15$ мг/г сухої маси у перерахунку на галоїдну кислоту.

Висновки: результати досліджень свідчать про високий вміст суми поліфенольних сполук у пелюстках троянди дамаської. Отримані дані можуть бути використані для розробки методів контролю якості на пелюстки троянди дамаської.

Ключові слова: троянда дамаська, метод Фоліна-Чокальта, пелюстки троянди, сума поліфенолів.